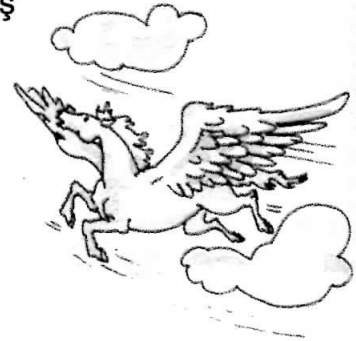

Frumoasă și înțeleaptă carte

Marcela Peneș

Cartea are miros de pădure
Și dulceață de fragi și de mure.
Din flori și-a luat culorile
Și cu triluri au dăruit-o privighetorile.
O deschid și îndată
O lume de vis se arată.
Cât te-am așteptat,
Vii de departe,
Frumoasă și înțeleaptă carte!
Pentru mine vii,
Prietenă bună să-mi fii,
Să-mi aduci daruri din povești,
Cu tâlcul lor să mă înavuțești.
Cunoscându-ți chipul și firea,
Ne vom juca de-a citirea!

📖 Să răspundem la întrebări:

1. De ce credeți că are cartea miros de pădure?
2. Cu ce au dăruit-o florile și privighetorile? De ce?
3. Ce cuprinde o carte?
4. Ce înțeles are versul: *Vii de departe*?
5. Care sunt darurile pe care le aduce cartea cititorului?
6. Ce credeți că înseamnă jocul *de-a citirea*?
7. De ce spunem că o carte este un model de comunicare?

📖 Să lucrăm!

1. Citiți poezia respectând semnele de punctuație și conținutul.
2. Explicați conținutul imaginii și înțelesul titlului.
3. Copiați versurile:
*O deschid și îndată
O lume de vis se arată.*
4. Transcrieți titlul poeziei și primele patru versuri.
5. Scrieți caligrafic:

Bucurați-vă de prietenia cărții!

JOC

În grup: *Despre ce carte vorbesc?* (ghicitori literare)

Unitatea 1. Cartea • Tipuri de litere de tipar • Textul literar • Autorul • Textul narativ • Personajele • Comunicarea orală după imagini • Comunicare scrisă: așezarea textului în pagina caietului. Cratima. Scrierea cu sa, s-a, sau, s-au • Cuvântul. Cuvinte cu sens opus, cuvinte cu sens asemănător

Bucurie de toamnă

după Mihail Sadoveanu

Un vântișor rece îmi amintește de locul în care am petrecut cândva ultimele zile ale vacanței și primele zile ale unui început de toamnă.

Se scutura cu înfiorare livada peste căsuța liniștită și prisaca bunicului. Aerul avea limpezime de izvor. Pe șesul larg, buchetele de sălcii își schimbaseră straiile verzi în altele de toamnă. Rațe și găște sălbatic treceau pe sus, vâslind în înălțimi.

– Acum putem lăsa puțin treaba, îmi zice bunicul. Să mergem la pescuit, până ce nu vin să te ia acasă.

Pe sub sălcii vechi, apa verde dormea.

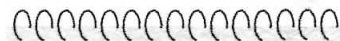
Deodată, bunicul se opri minunându-se. O știucă mare înțepenise în iarbă.

– Ce a pățit, bunicule?

– A sărit din apă și nu s-a mai putut întoarce.

Mă gândeam cu părere de rău: de ce nu m-am nimerit eu la vremea aceea, s-o ajut să ajungă în apă, ca să-mi lase la mal un solzișor și să-mi spună vorbele din poveste?

Îndată mi-am amintit că voi începe școala. O bucurie caldă m-a cuprins. Dorul de școală, de domnul nostru, de colegi, de cărțile noi mi-a strecurat în toată ființa un sentiment de mare nerăbdare.

Vocabular

șes: câmpie, loc întins și aproape neted

strai: haine, îmbrăcăminte

știucă: pește răpitor de apă dulce

Să răspundem la întrebări:

1. În ce anotimp se petrece întâmplarea?
2. Unde se afla copilul?
3. Cu ce se ocupa bunicul său?

4. La ce s-a gândit băiatul când a văzut peștele pe mal?
5. Ce și-a amintit copilul?
6. De ce era el bucuros?

R Să reținem!

Bucurie de toamnă este un **text literar**. Autorul textului este scriitorul Mihail Sadoveanu.

D Să descoperim sensurile cuvintelor!

cădea: cădea o ploaie de frunze, de întrebări, de gânduri.
trecea: ...

F Să pronunțăm. Să scriem corect!

sa, s-a

1. Știuca nu s-a mai putut întoarce.
2. Povestea sa e tristă. (ei)

• Cuvântul **sa** se scrie fără liniuță de unire atunci când poate fi înlocuit de cuvintele **lui, ei**.

L Să lucrăm!

1. Observați așezarea textului în pagina cărții. Identificați **titlul, autorul, alineatele**.
2. Citiți textul, respectând semnele de punctuație. Precizați enunțurile în care se prezintă sosirea toamnei.
3. Explicați înțelesul propoziției: *Aerul avea o limpezime de izvor.*
4. Precizați culorile *straielor* cu care *se îmbrăcaseră* sălciile.
5. Alcătuiți enunțuri cu ajutorul expresiilor: *sălcii vechi, apa verde.*
6. Completați cu **sa** ori **s-a**: Bunica ..., după o oră, ... întors acasă. Alin ... bucurat mult. El i-a arătat bunicii camera ...

Împărțiți pe grupe, imaginați-vă că băiatul ar fi salvat știuca. Ce cuvinte credeți că i-ar fi adresat aceasta?

Alegeți răspunsul cel mai bun. Scrieți răspunsul și prezentați-l în fața clasei.

Pune-ți singur ÎNTREBĂRI!

Scrie ce dorințe ai vrea să-ți îndeplinească *peștișorul de aur*, dacă te-ai întâlni cu el în această toamnă.

Citiți singuri textul *Cartea cu ochi albaștri*, pag. 13. Căutați cuvintele necunoscute în dicționarul de la sfârșitul manualului.

Cartea

1. Amintiți-vă de cărțile citite în vacanță.
2. Precizați titlul și autorul cărților următoare:

3. Vizitați biblioteca școlii.

- Împrumutați cărțile recomandate.
- Predați cărțile la timp, fără a le îndoii sau murdări.

4. Identificați coperta, pagina, textul și ilustrațiile unei cărți.

5. Observați tipurile de litere de tipar pe care le-ați întâlnit în cărțile citite.

CIUBOȚELELE OGARULUI
Călin Gruia

De unde avea iepurele doi galbeni, nici eu nu știu! Dar povestea spune că, într-o toamnă, el pornise spre un iarmaroc vestit.

Rețineți cuvântul iarmaroc.

← Litere majuscule - îngroșate (bold)

← Literă de început, împodobită (letrină)

← Scris înclinat, cursiv (italic)

← Scris îngroșat (bold)

6. Identificați, în manual și în alte cărți, tipurile de litere cunoscute. Explicați folosirea lor.

*7. Transcrieți la calculator un scurt text despre **carte**. Folosiți trei tipuri de litere.

Împărțiți pe grupe, prezentați diferite feluri de cărți: dicționare, atlase, culegeri de texte, povești, poezii.

□ Descoperiți pagina de **Cuprins** aflată la începutul sau la sfârșitul cărții. Observați și comunicați ce cuprinde ea.

Ha! Ha! Ha!

- Când se află duminica înaintea sâmbetei?
- Când o cauți în dicționar!

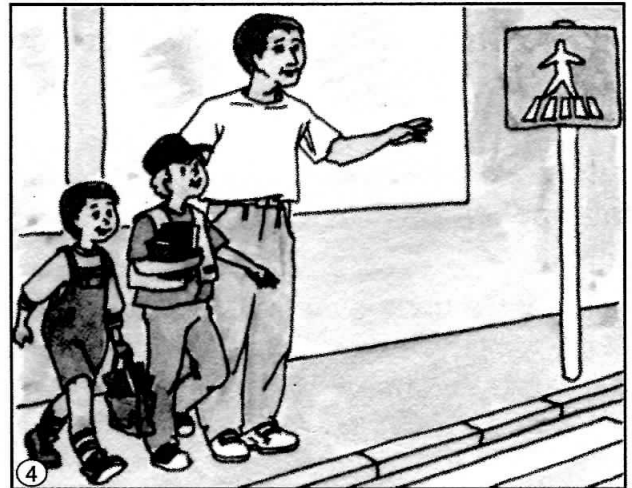

LIBRIS

Ric, Tic și cărțile

povestire orală după imagini

1. Observați imaginile. Spuneți ce redau ele.

2. Răspundeți la întrebări:

- Ce anotimp este? De unde aflați acest lucru?
- De unde credeți că vin Ric și Tic, dacă au cărți noi?
- Ce greșeli a făcut Ric la traversare?
- Ce putea să i se întâmple?
- Ce hotărâre credeți că a luat Ric?

3. Povestiți întâmplarea redată de imagini.

4. Potrivii enunțurile la imagini, numerotându-le corespunzător:

Ric vrea să traverseze în fugă.

Ric și Tic vin de la librărie.

Ric promite că nu va mai repeta greșeala.

Șoferul îl mustră pe Ric.

5. Povestiți o întâmplare proprie despre neatenție. Ce ați învățat din întâmplarea povestită?

Amintiri din copilărie

Ion Creangă

Peste iarnă, mama iar s-a pus pe capul tatei să mă dea undeva la școală. Dar tata spunea că nu mai are bani de dat pentru mine.

– Sărmane omule! Dacă nu știi boabă de carte, cum ai să mă înțelegi?

Dar cât s-a bălăbănit mama cu tata din pricina mea, tot pe a mamei a rămas.

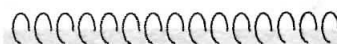
Într-o duminică a venit la noi tatăl mamei, bunicul meu David Creangă din Pipirig. Văzând și el cearta iscată între tata și mama din pricina mea, a zis:

– Lasă, măi Ștefane și Smărănducă, nu vă mai îngrijiiți atâta, că am să iau pe nepotul cu mine și am să-l duc la școală la Broșteni.

Nu-i rău, măi Ștefane, să știe și băiatul tău oleacă de carte. Nu numai decît pentru popie, cum chitește Smaranda. Dar cartea îți aduce și oarecare mîngâiere. Eu, să nu fi știut a citi, de mult aș fi înnebunit. Ș-apoi să fie cineva de tot neînvățat, încă nu este bine. Din cărți culegi multă înțelepciune!

«Nu este alta și mai frumoasă și mai de folos în toată viața omului zăbavă decît cetitul cărților.»

Miron Costin

Vocabular

s-au bălăbănit:
s-au contrazis

iscată: ivită, apărută

din pricina: din cauza

chitește: gîndește

